

1. _____ קנן
ת.ז. _____, תושבת ח'אן יונס, רצועת עזה בעניין:

2. **המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע.ר.**
ע"י ב"כ עוה"ד גיל גן-מור (מ.ר. 37962) ו/או יוסי וולפסון (מ.ר. 26174) ו/או לינה אבו-מוך זועבי (מ.ר. 33775) ו/או שירין בטשון (מ.ר. 32737) ו/או חוה מטרס-עירון (מ.ר. 35174) ו/או סיגי בן-ארי (מ.ר. 37566)
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרות

- נ ג ד -

מפקד כוחות הצבא ברצועת עזה

המשיב

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיב והמורה לו לבוא וליתן טעם מדוע לא ניפיק לעותרת 1 רישיון כניסה לישראל לצורך מעבר לגדה המערבית לצורך בדיקה רפואית. בדיקת זו נועדה להציל את ראייתה המדרדרת של העותרת. לא ניתן לבצע את הבדיקה ברצועת עזה.

בקשה לדין דחוף

בית המשפט מתבקש לקבוע דיון דחוף לשמיעת העתירה.

העותרת 1 (להלן – העותרת) איבדה את ראייתה בעינה השמאלית. היא הופנתה על ידי רופאה לבדיקת MRI מוחית על מנת לאבחן את הבעיה ולהציל את העותרת מאיבוד ראייה מוחלט. בדיקה זו אינה מתבצעת בבתי החולים ברצועה, שם מתגוררת העותרת. לאור זאת זקוקה העותרת להגיע לבית החולים ברמאללה שבגדה המערבית, שם מבוצעת הבדיקה.

תאריך הבדיקה הוא 19.5.05. עקב איבוד ראייה זמני של העותרת וחשש כי היעדר טיפול ידרדר את מצב עינה השמאלית עד איבוד ראייה מוחלט ותמידי חיוני כי תבצע את הבדיקה ללא דיחוי נוסף.

העתק סיכום רפואי מיום 6.4.05 מצורף ומסומן ע/1.

העתק ההזמנה לבדיקה מהמרכז הרפואי ברמאללה מצורף ומסומן ע/2.

התשתית העובדתית

1. העותרת היא פלסטינית, תושבת ח'אן יונס, בת 31, נשואה ואם לחמישה ילדים מגיל שנתיים ועד גיל עשר. העותרת מעולם לא יצאה מעזה. העותרת מעולם לא נעצרה או נחקרה.
2. העותרת 2 (להלן – **המוקד להגנת הפרט או המוקד**) היא עמותה הפועלת לקידום זכויות אדם בשטחים.
3. המשיב מחזיק בשטח רצועת עזה בתפיסה לוחמתית מטעם מדינת ישראל. המשיב אינו מוסמך, ככלל, להגביל את חופש התנועה של התושבים הפלסטינים בין שטחי הגדה והרצועה, אשר הם שטח טריטוריאלי אחד. יחד עם זאת, מאחר והמעבר הבטוח בין שני חלקים אלו בוטל, והמעבר כיום בין הרצועה והגדה מחייב כניסה זמנית לישראל, כל מעבר בין הגדה והרצועה מותנה בקבלת רישיון מהמשיב.
4. העותרת סובלת, כאמור, מבעיה רפואית יוצאת דופן בעיניה. על פי הדו"ח הרפואי, כבר לפני כארבע שנים התגלתה הבעיה כשהעותרת איבדה באופן זמני את ראייתה ושבה לראות רק לאחר טיפולים רפואיים. כפי שעולה מהמסמכים הרפואיים, לפני מספר חודשים איבדה העותרת שוב את ראייתה בעין שמאל. נכון להיום העותרת רואה בצורה מטושטשת וסובלת מכאבים כרוניים.
5. הבעיה של העותרת טרם התבררה. בדיקת CT במוח שעברה לא פתרה את סימני השאלה. הרופאים סבורים כי בדיקת MRI מוחית עשויה לתת מענה לסיבת ההתדרדרות במצב עיניה של העותרת. מכיוון שבדיקה זו אינה מתבצעת ברצועת עזה, הופנתה העותרת לבית חולים ברמאללה.
6. ביום 20.3.05 הגישה העותרת בקשה דרך מינהלת התיאום והקישור. לאחר שלושה שבועות נמסר לה כי בקשתה מסורבת. אף בקשה להעביר אותה עם אמבולנס סורבה.
7. ביום 27.4.05 פנה המוקד להגנת הפרט בשם העותרת ליועמ"ש המשיב בבקשה להתיר את מעברה לגדה לצורך הבדיקה. במכתב נמסר תאריך הבדיקה – 19.5.05.
העתק המכתב מיום 27.4.05 מצורף ומסומן ע/3.
8. ביום 28.4.05 כתבה ע' היועמ"ש כי הבקשה התקבלה וכי היא בטיפול.
העתק המכתב מיום 28.4.05 מצורף ומסומן ע/4.
9. עד יום הגשת עתירה זו לא התקבלה כל תשובה. הח"מ עמד אף בקשר טלפוני עם לשכת היועמ"ש בניסיון לזרז את הטיפול - לשווא.

הטיעון המשפטי

10. המשיב, מכוח היותו נציג המעצמה הכובשת, מחויב על פי הדין ההומניטרי הבינלאומי לדאוג לזכויותיהם הבסיסיות של תושבי השטחים לרבות זכותם לקבלת טיפול רפואי. כאשר טיפול רפואי מסוים אינו זמין בשטח שבשליטתו, על המשיב לנקוט בכל האמצעים הדרושים על מנת לאפשר את הבדיקה או הטיפול החיוניים במקום בו הם ניתנים. חובה זו הינה חובה פוזיטיבית ועל כן, מקל וחומר, שלכל הפחות על המשיב להימנע מלנקוט בצעדים שיסכלו את הזכות לקבלת טיפול רפואי נאות.

11. חובתו של המשיב לדאוג לבריאותם של תושבי השטח הכבוש מודגשת בהבלטה באמנת ג'נבה הרביעית. סעיף 56 קובע:

שומה על המעצמה הכובשת להקים ולהבטיח במלוא מידת האמצעים שברשותה ותוך שיתוף פעולה עם הרשויות הלאומיות והמקומיות, את מוסדות הרפואה ושירותי בתי החולים, את הבריאות וההיגיינה הציבוריות בשטח הכבוש...

סעיף 55 לאמנה קובע:

שומה על המעצמה הכובשת להבטיח במלוא מידת האמצעים שברשותה את אספקת המזון והרפואות לאוכלוסייה; במיוחד שומה עליה למלא את מחסוריו של השטח הכבוש במזון, ברפואות ובשאר דברים, אם אין מקורותיו של השטח הכבוש מספיקים...

בבג"צ 4764/04 אמר כב' הנשיא ברק את הדברים הבאים:

חובתו של המפקד הצבאי להבטיח, כי באזור קרבות, ימצא מספיק ציוד רפואי. זאת בוודאי חובתו כלפי חייליו שלו. אך חובתו היא גם כלפי האוכלוסייה האזרחית המצויה בשליטתו. במסגרת ההתארגנות לקראת מבצע צבאי, יש לקחת עניין זה - שהוא תמיד צפוי - בחשבון. בהקשר זה יש לבחון מראש את המערך הרפואי במקום, ואת יכולתם של בתי החולים המקומיים לתת שירות רפואי סביר בעת הקרבות. יש להכין מראש ציוד רפואי למקרה של מחסור; יש לאפשר הכנסת ציוד רפואי ממקורות שונים, כדי להקל על המצוקה; יש לקיים, ככל האפשר, קשר עם שירותי הרפואה המקומיים. החובה היא של המפקד הצבאי, ואין בקבלת סיוע מגורמים חיצוניים כדי לשחרר אותו מחובתו זו... (בג"צ 4764/04 רופאים לזכויות אדם נ' מפקד כוחות הצבא ברצועת עזה, פסק דין מיום 30.5.04).

דברים אלו נאמרו בהקשר של מבצע צבאי שנערך אותה עת ברפיח. קל וחומר כי הדברים נכונים בשעת רגיעה.

12. לאור האמור, ולאור העובדה כי אין בדעתו של המשיב להסדיר בדיקת MRI מוחית ברצועה, על המשיב לאפשר את מעברה של העותרת לבית חולים אחר הנמצא ברמאללה. מדובר, כאמור, בבדיקה אשר אי ביצועה ימנע מהעותרת את הטיפול הרפואי הנכון ועלול לגרום לדרדור מצב הראייה של העותרת עד לעיוורון מוחלט.

13. אף השיקול הביטחוני אין בו במקרה זה כדי להסיר מהמשיב את האחריות לכך שהעותרת תעבור את הבדיקה הנדרשת. ראשית, מכיוון שהסיכון הביטחוני במקרה זה הוא, על פניו, מופרך, שכן מדובר באם לחמישה ילדים קטנים הסובלת מבעיות בריאות. כך או כך, אם יעמוד המשיב על סירובו מטעמים ביטחוניים, מחובתו לאפשר את הטיפול באמצעות דרכים חלופיות אשר יעמדו בדרישותיו הביטחוניות. העותרת, למשל, כבר הודיעה כי אין לה התנגדות שהמשיב יארגן את מעברה לגדה וחזרה באמבולנס.

עתירה זו נתמכת בתצהיר שנחתם בפני עו"ד ברצועת עזה ונשלח לח"מ בפקס, בתיאום טלפוני. בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל תצהיר זה, ואת ייפוי הכוח שאף הוא ניתן בפקס, בהתחשב בקשיים האובייקטיביים בנוגע למפגש בין העותרת לבין בא כוחה.

לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש, ולאחר שמיעת תשובת המשיב, להפכו לצו מוחלט. כמו כן מתבקש בית המשפט להשית על המשיב את הוצאות העותרות ושכ"ט עו"ד.